

HARMONIZIRANJE METODOLOGIJA STATISTIČKIH ISTRAŽIVANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ S METODOLOGIJAMA EUROPSKOG STATISTIČKOG SUSTAVA

UDK 311:338

Stručni rad

Dijana Mečev, dipl. oec.

Veleučilište u Šibeniku

Trg Andrije Hebranga 11, Šibenik, Republika Hrvatska

Telefon: 022-311-076 Fax: 022-216-716 E-mail: dijana@vus.hr

SAŽETAK - Kao jedna od država kandidatkinja za pristupanje Europskoj uniji, Republika Hrvatska treba usvojiti, implementirati i izvršavati pravnu stečevinu Europske unije. Kako je jedno od pregovaračkih poglavlja statistika, i u ovom području je bilo potrebno uskladiti metodologije službene statistike s onima koje koristi Europski statistički sustav (ESS). U tu svrhu izvršena je podjela teritorija naše države na tri NUTS 2 regije koje su iznimno važne s obzirom na strukturu i mogućnost korištenja sredstava iz različitih pred pristupnih fondova EU. Službena statistika Republike Hrvatske do sada je u većoj mjeri usklađena sa zakonskim aktima Unije, no prilagodba nije u potpunosti završena. U radu su prikazana i dva primjera statističkih metodologija koje se provode prema međunarodnim standardima.

Glavne riječi: službena statistika, ESS, NUTS regije, anketa radne snage, anketa o potrošnji kućanstva

SUMMARY - The Republic of Croatia, as one of candidate countries for membership of the European Union, needs to adopt, implement and execute EU legislation. As statistics is one of negotiating chapters, it was necessary to harmonise Croatia's official statistics with the European statistical system's methodologies. For this purpose, the territory of our country has been split up in three NUTS II regions which are extremely important in view of structure and possibility of using resources from different pre-accession EU funds. So far, the official statistics of Croatia has been to a large extent harmonized with EU legislation, but adjustment is not in full completed. This paper also shows two examples of statistical methodologies that are carried out according to international standard.

Key words: official statistics, ESS, NUTS regions, Labor Force Survey, Household Budget Survey

1. UVOD

Države kandidatkinje za pristupanje Europskoj uniji trebaju provesti određene pravne i institucionalne prilagodbe kako bi postale punopravne članice. Republika Hrvatska je službeni status kandidata za članstvo u Uniji dobila 18. lipnja 2004. godine i otpočela proces pregovora u obliku 35 poglavlja. S obzirom da je u tijeku proces usklađivanja hrvatskih zakona s europskim, i u statistici su se uvele promjene prema zahtjevima Unije. 18. poglavlje (*Statistika*) otvoreno je 26. lipnja 2007. godine. Ovo poglavlje, koje sadrži oko 500 propisa, specifično je zbog svoje povezanosti s ostalim poglavljima, budući da producira podatke za njih. U području statistike pravna stečevina Europske unije (*fran. acquis communautaire*) traži prihvaćanje temeljnih načela poput nepristranosti, pouzdanosti, transparentnosti, povjerljivosti individualnih podataka i širenja službene statistike.

Ovo poglavlje također obuhvaća metodologiju, klasifikacije i postupak prikupljanja podataka u

raznim područjima, kao što su statistička infrastruktura, makroekonomska statistika, statistika cijena, poslovna statistika, socijalna politika, poljoprivredna statistika, itd.

Usklađivanjem statističkih sustava želi se postići veća transparentnost i razumljivost podataka i načina njihove obrade. Usporedivost podataka po zemljama postiže se periodičnom izmjenom podataka europskoga statističkog sustava i drugih statističkih sustava, a metodološke studije provode se u uskoj suradnji država članica i statističkog ureda Europske unije Eurostata¹.

Statistički ured Europske unije osnovan je 1953. godine, sa sjedištem u Luksemburgu. Osnovni mu je zadatak prikupljanje i obrađivanje usporedivih statističkih informacija iz država članica Unije koje služe kao podloga za pripremu i provedbu politika Zajednice. Statistički podaci se prikupljaju u nacionalnim uredima za statistiku država članica Unije. Ured ih predstavlja javnosti u svojim tiskanim ili elektroničkim publikacijama te priopćenjima za tisak.

¹ Eng. *Statistical Office of European Communities* - statistički ured Europske unije

Kako bi se ispunio zahtjev usporedivosti podataka, Republika Hrvatska mora primjenjivati iste metodologije istraživanja koje koristi Eurostat. Zakonom o službenoj statistici (NN br. 103/03) uređeno je da nositelji službene statistike u izvršavanju međunarodnih obveza moraju ostvariti usporedivost s ostalim europskim zemljama, poštovati i primjenjivati međunarodne standarde te aktivno sudjelovati u razvoju službene statistike na međunarodnoj razini. Stoga je Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske² harmonizirao istraživačke metodologije s metodologijama ESS-a, tj. europskog statističkog sustava³. ESS obuhvaća statistički ured Europske unije Eurostat, statističke urede, ministarstva i agencije koje prikupljaju službene statističke podatke u državama članicama Unije. ESS koordinira svoj rad s međunarodnim organizacijama kao što su OECD, UN, MMF i Svjetska banka. Centar ESS-a čini Statistički programski odbor Europske komisije (SPC) koji odobrava petogodišnje programe koje provode nacionalni statistički uredi.

Službena statistika Republike Hrvatske već je započela neophodnu harmonizaciju s metodologijama ESS-a te je u velikoj mjeri već usklađena sa zakonskim aktima Europske unije, no prilagodba nije u potpunosti završena.

Službene statistike moraju pratiti promjene u društvu te se stoga kontinuirano razvijaju i mijenjaju. Zbog toga je vrlo teško govoriti o potpunoj usklađenosti jer je ona zbog dinamičnosti Europskoga statističkog sustava izazov i za zemlje članice. Stoga se i dalje kontinuirano radi na usklađivanju propisa koji uređuju područje statističkih podataka i njihove obrade, te na usklađivanju metoda prikupljanja i obrade podataka s podacima koje upotrebljava Eurostat.

2. SMISAO I ZNAČAJ NOMENKLATURE PROSTORNIH JEDINICA ZA STATISTIKU

U svrhu harmonizacije metodologija statističkih istraživanja razvijen je novi statistički teritorijalni ustroj Europske unije koja je podijeljena na statističke regije prema NUTS-u.⁴ NUTS predstavlja Eurostatov sustav nomenklature statističkih prostornih jedinica s višestrukim razinama kodova. NUTS metodologija propisana je u Uredbi (EZ-a) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o donošenju zajedničke klasifikacije teritorijalnih jedinica za statistiku. NUTS služi kao referenca za prikupljanje, razvoj, usklađivanje i promicanje

regionalne statistike unutar Europske unije. Tijekom sedamdesetih godina prošlog stoljeća NUTS je postupno zamijenio specifične podjele koje su se koristile u različitim područjima statistike i stvorio temelje za regionalne statistike (socijalnu, poljoprivrednu, i dr.). Svaka europska zemlja dobiva abecedni kod, te je podijeljena na statističke jedinice koje su strukturirane na tri razine po zemlji.

TABLICA 1. KRITERIJ VELIČINE NUTS-A S OZBIROM NA BROJ STANOVNIKA

Razina	Minimum	Maksimum
NUTS I.	3 000 000	7 000 000
NUTS II.	800 000	3 000 000
NUTS III.	150 000	800 000

Izvor: DZS(2002.), PROJEKT NOMENKLATURA PROSTORNIH JEDINICA ZA STATISTIKU, ZAGREB

Pri uspostavi NUTS-a polazi se od načela da se uvažavaju postojeće administrativne regije, da NUTS zastupa opće geografske jedinice i da je riječ o hijerarhijskoj klasifikaciji (svaka zemlja članica podijeljena je u čitav niz regija 1. razine, svaka od tih regija dijeli se na regije 2. razine, a ove na regije 3. razine NUTS-a). U Europskoj uniji ima po razinama: NUTS 1 - 95 regija, NUTS 2 - 268 regija i NUTS 3 - 1291 regija.

U obzir se uzimaju i sljedeći kriteriji (DZS, 2002):

- poželjna veličina teritorija,
- homogenost statističkih regija,
- prirodno - geografska raznolikost,
- povijesna tradicija i geopolitičke prilike,
- struktura gospodarstva i razvijenost pojedinih regionalnih identiteta
- no kriterij broja stanovnika je dominantan.

Ove teritorijalne jedinice su definirane uglavnom zbog statističkih razloga pa zato nisu nužno i službene administrativno-teritorijalne jedinice. Međutim, one su iznimno važne s obzirom na strukturu i mogućnost korištenja sredstava iz različitih fondova EU. Ove statističke regije pomažu uočavanju kojim su područjima potrebna sredstva. Fondovi Unije namijenjeni su prvenstveno siromašnima kao pomoć u bržem razvoju, ali i bogatima da im se omogući nastavak njihovog rasta. Financijska potpora može iznositi od 30 do 85%, s tim da potpora koja je veća od 50% ukupne vrijednosti projekta podliježe regulativi Europske unije. Već od samih njezinih početaka, regionalna politika temelji se na pretpostavci da su regije u središtu EU-a u prednosti pred onima na periferiji. Nakon uzastopnih pristupanja novih članica te su

² DZS RH, službena web stranica: www.dzs.hr

³ Eng. *European statistical system* - europski statistički sustav, u daljnjem tekstu: ESS

⁴ Eng. *Nomenclature of territorial units for statistics*

razlike još veće, zbog ukupne slabije gospodarske razvijenosti svih novih članica EU-a. Stoga se na regionalnoj razini NUTS 2 „vodi“ Kohezijska politika⁵ čiji je cilj solidarnost i smanjivanje razlika koje su oduvijek postojale, a produbljuju se nakon stvaranja zajedničkog tržišta i uvođenja zajedničke valute, ili su nastale tijekom provedbe nekih drugih zajedničkih politika EU-a. Europska unija kohezijsku politiku, kao jednu od najznačajnijih politika koja iznosi preko trećine proračuna EU, provodi kroz Kohezijski fond i dva strukturna fonda - Europski socijalni fond i Fond za regionalni razvoj.

Kohezijski fond važan je za države, jer korisnici mogu biti NUTS 1 regije koje su ispod razine od 90% EU prosjeka, te je namijenjen za mali broj projekata s područja prometa i ekologije. Bitno je napomenuti da ti projekti moraju biti od zajedničkog interesa za Uniju i zemlju kandidatkinju.

Strukturni fondovi pomažu NUTS 2 regijama. BDP jedne NUTS 2 regije u odnosu na prosjek europskog BDP-a definira koliko sredstava iz europskog proračuna regija može povući za svoje investicije. Sredstva su prvenstveno namijenjena NUTS 2 regijama koja se nalaze ispod 75 posto prosječnog BDP per capita prosjeka EU, i to za financiranje razvojnih projekata koji pridonose smanjivanju razlika između razvijenijih i manje razvijenih dijelova EU-a, kao i za promicanje ukupne konkurentnosti europskog gospodarstva.

Regionalna politika EU je koncipirana tako da se za određene ciljeve i intervencije koriste sredstva iz različitih izvora za različite razine NUTS regija. To znači da s nacionalnog aspekta, nije svejedno kako će se napraviti administrativno - teritorijalna podjela jer o tome može ovisiti i količina sredstava za koja se može kandidirati u fondovima EU (Čavrak, 2003).

2.1. PRIMJENA KRITERIJA ZA KLASIFIKACIJU NUTS-A U REPUBLICI HRVATSKOJ

Prema administrativno-teritorijalnoj podjeli Republika Hrvatska ima 21 županiju (uključujući Grad Zagreb), 126 gradova i 429 općina. Odlukom o pristupanju Europskoj uniji, administrativno-teritorijalnu podjelu bilo je nužno uskladiti s uputama Eurostata i potrebama Europske komisije. Stoga je Republika Hrvatska postala jedna NUTS 1 regija podijeljena na tri statističke regije druge razine NUTS 2: Regija Sjeverozapadna Hrvatska, Regija Središnja Hrvatska i Istočna (Panonska) Hrvatska, Regija Jadranska Hrvatska, NUTS III su

županije, a razvijen je i sustav LAU.⁶ Jedinice lokalne samouprave pripadaju razini LAU 2 (NN br. 35/07).

TABLICA 2. STATISTIČKE REGIJE DRUGE RAZINE NUTS 2 U REPUBLICI HRVATSKOJ PREMA ŽUPANIJAMA

NUTS 2 REGIJA:	ŽUPANIJE:
SJEVEROZAPADNA HRVATSKA	Grad Zagreb, Zagrebačka, Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Koprivničko-križevačka, Međimurska
SREDIŠNJA I ISTOČNA (PANONSKA) HRVATSKA	Bjelovarsko-bilogorska, Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka
JADRANSKA HRVATSKA	Primorsko-goranska, Ličko-senjska, Zadarska, Šibenski-kninska, Splitsko-dalmatinska, Istarska, Dubrovačko-neretvanska

Izvor: DZS, (2002.) PROJEKT NOMENKLATURA PROSTORNIH JEDINICA ZA STATISTIKU, ZAGREB

Sve tri NUTS 2 regije, prema prosječnom BDP p.c., nalaze se ispod granice 75% prosjeka EU. Jadranska regija, po procjenama, ima 50 posto BDP-a EU27, Središnja i istočna Hrvatska 36 posto, a Sjeverozapadna Hrvatska 66 posto.

Kako smisao definiranja NUTS regija nije samo statističke prirode, u narednih nekoliko godina potrebno je analizirati je li takva podjela najsretnije rješenje i omogućava li nam najveću iskoristivost sredstava. Središnja Hrvatska u kojoj se nalazi Zagreb već sada po nekim statistikama prelazi

⁵ Eng. *Cohesion Policy*

⁶ Eng. *Local Administrative Units*

prosjek i neće moći koristiti sve fondove, što ujedno predstavlja kočnicu razvoja za okolne županije. Po podacima Državnog zavoda za statistiku prema zadnjem popisu stanovništva 2001. godine Zagreb nije imao 800 000 stanovnika da bi se kvalificirao za zasebnu regiju. No očekuje se da će najnoviji popis u 2011. pokazati da Zagreb prelazi magičnu brojku od 800 000 stanovnika te da se može razmišljati o izdvajanju u zasebnu regiju.

Potrebno je razmišljati želimo li ovakve regije imati samo radi prikupljanja relevantnih statističkih podataka, ili ćemo na takvoj regionalnoj razini graditi i administrativne i upravljačke kapacitete (Samardžić, 2010).

U nastavku su prikazane neke od metodologija koje se provode u Republici Hrvatskoj, a usklađene su s međunarodnim standardima.

3. ANKETA RADNE SNAGE (ARS)

Službena (administrativna) nezaposlenost mjeri se na temelju registra Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i daje dugoročnu seriju mjesečnih informacija o svim osobama koje su registrirane kao nezaposlene (njihova demografska obilježja, razloge nezaposlenosti, trajanje nezaposlenosti i sl.). Nezaposlenom osobom temeljem Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN 80/08) smatra se osoba sposobna za rad ili djelomično sposobna za rad, u dobi od 15 do 65 godina koja:

- nije u radnom odnosu,
- aktivno traži posao i raspoloživa je za rad,
- nije umirovljenik, redoviti učenik ili student,
- te ne ostvaruje mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ne ostvaruje mjesečni dohodak koji je veći od najniže mjesečne osnovice na koju se obračunavaju doprinosi za obvezna osiguranja prema posebnim propisima.

Kako je registrirana nezaposlena osoba svaka koja je prijavljena kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, i stopa registrirane nezaposlenosti izračunava se kao odnos nezaposlenih evidentiranih u HZZ-u prema ukupnome aktivnom stanovništvu.

Neke osobe se javljaju Zavodu za zapošljavanje samo zbog naknade, a da zapravo ne traže posao. Druge pak zadovoljavaju sve kriterije nezaposlenosti, ali samostalno traže posao pa nisu evidentirane u registru Zavoda za zapošljavanje. Osim toga, ova služba evidentira samo nezaposlene, a ne i ukupnu radnu snagu. Budući da je zavod primarno organiziran za statističke potrebe, problem predstavljaju i zastarjeli podaci koji se ne

brišu u razmacima potrebnim za preciznu evidenciju (Birska i dr., 2002).

Do 1996. Hrvatski Zavod za zapošljavanje objavljivao je jedino administrativnu stopu. Međutim, podaci dobiveni iz administrativnih izvora i pokazatelji koji se iz njih dobivaju zbog različitih propisa u pojedinim zemljama nisu međunarodno usporedivi. Teško je uspoređivati i podatke jedne zemlje u različitim razdobljima ukoliko su se propisi mijenjali. Stoga se za međunarodnu usporedbu koriste samo podaci anketne nezaposlenosti, budući da zemlje koriste istu metodologiju, tj. usporedive definicije.

Anketa o radnoj snazi (ARS)⁷ koristi standardnu ILO⁸ definiciju nezaposlenosti zbog čega je kod međunarodne usporedbe bolja od administrativne. Njezin je cilj prikupiti podatke o veličini, strukturi i obilježjima aktivnog stanovništva, tj. o radnoj snazi Hrvatske prema međunarodnim standardima. Provodi je Državni zavod za statistiku (i podatke objavljuje tromjesečno) u skladu s metodološkim pravilima i načelima ILO-a, donesenima na 13. konferenciji statističara rada i Eurostata) koji je metodološki uskladio anketu Europske unije i predstavlja najvažniji izvor međunarodno usporedivih podataka na području statistike rada, kojim se omogućavaju usporedbe Hrvatske s brojnim drugim zemljama.

Kriteriji nezaposlenosti prema anketi radne snage stroži su od kriterija administrativne nezaposlenosti. Prema pravilima ILO-a, nezaposlenom se može smatrati osoba između 15. i 74. godine života koja:

- je bez posla,
- je u proteklih mjesec dana aktivno tražila posao
- u stanju je početi raditi tijekom sljedeća dva tjedna.

To je ujedno i definicija nezaposlenosti koju koristi Eurostat. Ona uključuje i one koji rade u neformalnom sektoru, a koji se u podacima HZZ-a pojavljuju kao nezaposleni, iako to stvarno nisu.

Nadalje, zaposlenom se osobom smatra osoba koja radi najmanje 1 sat tjedno naplatno, za novac ili u naturi, bez obzira na formalni status i način plaćanja, tj. bila osoba prijavljena ili ne (obavljanje kućanskih poslova ne smatra se radom, ali se radom smatra npr. pomaganje na obiteljskom imanju).

Stoga ćemo u ovoj skupini naći umirovljenike, učenike, studente, kućanice i sl. (Kerovec, 1999)

⁷ Eng. *Labor Force Survey (LFS)*

⁸ Eng. *International Labour Organization* - Međunarodna organizacija rada

Anketa o radnoj snazi prvi put je u Hrvatskoj provedena u studenom 1996. kao godišnje istraživanje. Na isti način provedena je u lipnju 1997., a u skladu s potrebama za učestalijim podacima i prema iskustvima europskih zemalja i preporukama međunarodnih institucija od 1998. anketa se provodi kontinuirano. Svakog mjeseca (u tjednu na kraju mjeseca u kojem nema blagdana ni neradnih dana) anketira se dio kućanstava iz uzorka. U skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN br.103/03) i Zakonom o zaštiti osobnih podataka (NN br.103/03) zajamčena je povjerljivost i zaštita svih podataka koje ispitanici daju o sebi i o članovima svog kućanstva. Prikupljeni podaci upotrebljavaju se isključivo u statističke svrhe.

Glavna prednost ove metode je prikupljanje podataka u skladu s međunarodnim standardima tako da se mogu međusobno uspoređivati. Ipak, usporedivost nije potpuna zbog različitih čestica korištenih u anketama, te različitog tretiranja kriterija aktivnosti traženja posla. Glavni nedostaci ovog načina prikupljanja podataka su upitna vjerodostojnost odgovora ispitanika, veliki troškovi, te problemi uzorka. Kao okvir za izbor uzorka od 1996. do 1999. korišteni su podaci iz Popisa stanovništva 1991. U tom razdoblju hrvatska područja izravno zahvaćena ratom nije bilo moguće uključiti u okvir za izbor jedinica uzorka. U 2000. i 2001. korišten je okvir za uzorak temeljen na bazi podataka Hrvatske elektroprivrede, koja sadrži adrese svih kućanstava s područja RH. Time se uzorak i podaci koji proizlaze iz Ankete počevši od 2000. odnose na cijelu Hrvatsku. Od početka 2002. u provedbi Ankete o radnoj snazi koristi se novi okvir za uzorak temeljen na podacima iz Popisa stanovništva 2001.

Zbog primjene različitih metodologija broj i stopa nezaposlenih prema Anketi o radnoj snazi može se bitno razlikovati od administrativnih izvora. Stopa registrirane nezaposlenosti u mnogim je zemljama veća od stope anketne nezaposlenosti. No ako su ukupne veličine približno iste, registrirana nezaposlenost može se upotrebljavati kao relativno pouzdana aproksimacija nezaposlenosti po standardima ILO-a. Procjena stope nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj u siječnju 2011. dobivena je na temelju procjene Eurostata o stopi nezaposlenosti u prosincu 2010. (12,4%) i kretanja registrirane nezaposlenosti u siječnju. Stoga je procijenjena stopa anketne nezaposlenosti za siječanj iznosila 12,6% dok je stopa registrirane nezaposlenosti u siječnju 2011. bila 19,6%.

U stabilnim uvjetima tržišta rada razlika između podataka dobivena iz ova dva izvora mala je i prilično stabilna.

4. ANKETA O POTROŠNJI KUĆANSTVA (APK)

Anketa o potrošnji kućanstava⁹ još je jedan od primjera statističkih metodologija koje su usklađene sa standardima EU, budući da je primijenjena metodologija *Household Budget Surveys* preporučena od strane Unije. Anketa o potrošnji kućanstava se u Republici Hrvatskoj svake godine redovito provodi od 1998. godine obuhvatom privatnih kućanstava izabраниh metodom slučajnog uzorka, testiranog do razine kojom se osigurava relevantnost dobivenih podataka. Institucionalno stanovništvo (domovi, zatvori, bolnice za trajni smještaj osoba i slično) te potrošnja stranih turista nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem. Izbor sudionika ankete vrši se slučajnim izborom naseljenog stana iz podataka kojima raspolaže službena statistika. Od 2001. godine to su podaci zadnjeg Popisa stanovništva, kućanstava i stanova. Uzorak se za svaku godinu posebno definira pa se ista kućanstva ne ponavljaju u sljedećoj godini. Određena ograničenja u vremenskoj usporedivosti pokazatelja nejednakosti bila bi manja kada bi se isto kućanstvo pratilo nekoliko godina zaredom.

Podaci Ankete koriste se za izračun pondera za praćenje indeksa potrošačkih cijena, izračun finalne potrošnje kućanstava, dio sustava nacionalnih računa) te za izračun pokazatelja siromaštva (DZS, 2011:5). Anketa je u osnovi prikladan, ali i jedini relevantan izvor podatka za analizu raspodjele ukupnog dohotka u Hrvatskoj (Nestić, 2005:60)

Kao dodatan izvor podataka za analizu siromaštva može se koristiti i Anketa radne snage, iako ona u prvom redu služi kao izvor informacija o aktivnosti radne snage.

Anketa o potrošnji kućanstava je godišnje istraživanje i podaci se prikupljaju 12 mjeseci, a to se razdoblje poklapa s kalendarskom godinom. Provedba je kontinuirana, a anketiranje na terenu provodi se u 26 dvotjednih intervala tijekom cijele godine. Svaka dva tjedna anketira se dio kućanstava iz uzorka, a rezultati Ankete objavljuju se na godišnjoj razini. Podaci Ankete prikupljaju se anketnim upitnicima i dnevnikom. Metodom intervjua prikupljaju se podaci o dohotku i primanjima te većina podataka o izdacima za potrošnju kućanstava. Dnevnikom koji vodi kućanstvo tijekom 14 dana dobivaju se podaci o izdacima za hranu, piće i duhan (DZS, 2011:9).

⁹ Eng. *Household Budget Survey* - HBS

5. ZAKLJUČAK

Republika Hrvatska u harmonizaciji statističkih metodologija s ESS-om dobro napreduje. Ciljevi glavnog statističkog plana su do sada ostvareni. Znatan napredak ostvaren je u modernizaciji statističke infrastrukture. Općenito, ostvarena je dobra razina usklađenosti. Kao dio pripreme za članstvo u Europskoj uniji, te za korištenje strukturnih fondova namijenjenih regionalnom razvoju, izvršena je statistička regionalizacija zemlje (NUTS). Tri regije Jadranska Hrvatska, Središnja i Panonska Hrvatska nastale su kao potreba, odnosno zahtjev EU da organiziramo zemlju unutar sebe da bi mogli što efikasnije povlačiti novac iz EU fondova. U naredno vrijeme svakako je potrebno analizirati je li takva podjela najsretnije rješenje i omogućava li nam najveću iskoristivost sredstava.

Premda je 18. pregovaračko poglavlje u pregovorima s Europskom unijom koje se bavi statistikom privremeno zatvoreno 2. listopada 2009. godine, a službena statistika Republike Hrvatske u velikoj mjeri usklađena sa zakonskim aktima Europske unije, prilagodba nije u potpunosti završena.

LITERATURA

1. Čavrak, V. (2003): Regionalna politika i regionalne nejednakosti u Hrvatskoj, dostupno online na web.efzg.hr/dok/MGR//cavrak/Reg_politika_GH_udzbenik.pdf
2. DZS, (2011): Rezultati Ankete o potrošnji kućanstava u 2009., Statistička izvješća, Zagreb,
3. DZS,(2002): Projekt nomenklatura prostornih jedinica za statistiku, Zagreb
4. DZZ (2011): Nezaposlenost i zapošljavanje u siječnju 2011., dostupno na www.dzs.hr
5. Grupa autora, Psihološki aspekti nezaposlenosti(2002), zbornik radova XII. ljetne škole studenata i nastavnika Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, poglavlje 1.1. Definicije i mjerenje nezaposlenosti, autor: Bersa, J.
6. Kerovec, N. (1999) Kako mjeriti nezaposlenost, Revija za socijalnu politiku, svezak 6, br. 3, dostupno online na www.rsp.hr
7. Nestić, D. (2005) Raspodjela dohotka u Hrvatskoj: što nam govore podaci iz ankete o potrošnji kućanstava?, *Financijska teorija i praksa* 29/1 (59-73)
8. Samardžić, M. (2010) Regionalna politika EU - gospodarska i socijalna strategija za smanjenje razlika među regijama EU, časopis „Banka“, dostupno on line na www.razbor.hr
9. Valdevit, M., Godinić, L.J. (2009) Harmoniziranje službene statistike Republike Hrvatske s Eurostatom, Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, godina 7, br. 2.
10. Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku, NN 35/07
11. Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, NN 80/08
12. Zakon o službenoj statistici, NN 103/03
13. www.mvpei.hr, Kohezijska politika, objavljeno 8.3.2010. (18.03.2011.)
14. www.entereurope.hr (21.03.2011.)
15. www.privredni.hr Intervju s ravnateljem Državnog zavoda za statistiku Ivanom Kovačem: *Statistika mora pratiti promjene u društvu*, objavljeno 4. listopada 2010. (16.03.2011.)